

SPIS RZECZY

<i>Wstęp</i>	5
3 sierpnia 1914, Kraków. Przemówienie do złączonych w I Kompanię Kadrową oddziałów Związków Strzeleckich i Polskich Drużyn Strzeleckich	11
12 sierpnia 1914, Kraków. Odezwa na wkroczenie I Kompanii Kadrowej do Królestwa	12
22 sierpnia 1914, Kielce. Rozkaz o powstaniu Naczelnego Komitetu Narodowego i Legionów	12
21 grudnia 1914, Wiedeń. Przemówienie na bankiecie w Wiedniu	13
Po 16 maja, a przed 9 czerwca 1915. Z listu do Departamentu Wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego	14
29 marca 1916, Kraków. Mowa na bankiecie urządzonym przez prezesa NKN na cześć Józefa Piłsudskiego	15
Koniec kwietnia 1916, Lublin. Z przemówienia na bankiecie w Lublinie	17
6 sierpnia 1916, Kolonia Dubniaki. Rozkaz na drugą rocznicę wojny	18
6 listopada 1916, Kraków. List do rektora Uniwersytetu Warszawskiego Józefa Brudzińskiego	19
26 grudnia 1916, Warszawa. Memorial o organizacji werbunku do Polskiej Siły Zbrojnej, złożony generalnemu gubernatorowi niemieckiemu w Warszawie gen. Hansowi Beselerowi	20
6 stycznia 1917, Warszawa. Wywiad w „Tygodniku Ilustrowanym”	30
26 kwietnia 1917, Warszawa. Przemówienie na posiedzeniu Tymczasowej Rady Stanu	33
28 kwietnia 1917, Warszawa. Przemówienie na posiedzeniu Tymczasowej Rady Stanu	35
31 maja 1917, Warszawa. Przemówienie na posiedzeniu Tymczasowej Rady Stanu	36

22–25 lipca 1918, Magdeburg. List do księcia Zdzisława Lubomirskiego	38
12 listopada 1918, Warszawa. Pierwszy rozkaz do Wojska Polskiego	62
12 listopada 1918, Warszawa. Rozkaz do generała Bolesława Roji w sprawie działai w Zagłębiu Dąbrowskim	63
14 listopada 1918, Warszawa. Oświadczenie publiczne w dniu mianowania Ignacego Daszyńskiego prezydentem Rady Ministrów	64
16 listopada 1918, Warszawa. Depesza do szefów mocarstw notyfikująca powstanie państwa polskiego	66
16 listopada 1918, Warszawa. List do generała Bolesława Roji w sprawie działai w Małopolsce Wschodniej	67
22 listopada 1918, Warszawa. Dekret o najwyższej władzy Republiki Polskiej	68
7 grudnia 1918, Warszawa. Rozkaz w sprawie jednolitości armii	69
8 grudnia 1918, Warszawa. Oświadczenie złożone delegacji Polskiej Partii Socjalistycznej i Polskiego Stronnictwa Ludowego „Wyzwolenie”	70
13 grudnia 1918, Warszawa. Oświadczenie złożone delegacji chłopskiej z powiatów koneckiego i radomskiego	70
16 grudnia 1918, Warszawa. Oświadczenie złożone delegacji uczestników wicju komunistycznego w sprawie reform społecznych	71
17 grudnia 1918, Warszawa. List do księdza Czesława Oraczewskiego w sprawie polityki władz państwowych	71
19 grudnia 1918, Warszawa. Uwagi o sytuacji w Małopolsce Wschodniej i o organizowaniu wojska zamieszczone na łamach „Kurieru Warszawskiego”	72
20 grudnia 1918, Kraków. Oświadczenie złożone delegacji ludu krakowskiego	73
21 grudnia 1918, Przemyśl. List do Romana Dmowskiego w sprawie porozumienia i współdziałania	74
12 stycznia 1919, Warszawa. Odpowiedź dana przedstawicielowi zawieszonoego przez cenzurę „Kurieru Porannego”	75
17 stycznia 1919, Warszawa. List do przewodniczącego Misji Polskiej w Paryżu, Kazimierza Dłuskiego, o przyczynach upadku rządu Jędrzeja Moraczewskiego i porozumienia z paryskim Komitetem Narodowym Polskim	75
21 stycznia 1919, Warszawa. Rozkaz na rocznicę powstania styczniowego z uwagami na temat postawy Polaków wobec zaborców	79

22–26 stycznia 1919, Warszawa. List do Romana Dmowskiego na temat sytuacji politycznej w Polsce i postawy Polaków wobec przedstawicieli obcych państw	80
10 lutego 1919, Warszawa. Przemówienie na otwarciu Sejmu Ustawodawczego	83
20 lutego 1919, Warszawa. Deklaracja o złożeniu urzędu tymczasowego Naczelnika Państwa, złożona w Sejmie Ustawodawczym	85
20 lutego 1919, Warszawa. Przemówienie po uchwale sejmowej ponownie powierzającej Piłsudskiemu władzę Naczelnika Państwa	86
8 kwietnia 1919, Warszawa. List do Leona Wasilewskiego w sprawach polityki wschodniej	87
22 lub 23 kwietnia 1919, Warszawa. Przemówienie na bankiecie wydanym przez generalnego komisarza Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich, Jerzego Osmołowskiego, na temat wojny	88
4 maja 1919, Warszawa. List do przebywającego w Paryżu prezydenta Rady Ministrów, Ignacego Paderewskiego, w sprawie polityki wschodniej	89
15 maja 1919, Warszawa. List do generała Stanisława Szeptyckiego w sprawie metod rządzenia na zajętych ziemiach północno-wschodnich	92
30 maja 1919, Warszawa. List do generała Józefa Dowbór-Muśnickiego w związku ze scaleniem Polskich Sił Zbrojnych b. zaboru pruskiego z Wojskiem Polskim	95
31 maja 1919, Warszawa. List do prezydenta Rady Ministrów, Ignacego Paderewskiego, w sprawach polityki wschodniej	96
Koniec września 1919, Warszawa. Wywiad udzielony korespondentowi francuskiej agencji „Havas”, dotyczący stosunków międzynarodowych	101
21 listopada 1919, Warszawa. List do komisarza generalnego Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich, Jerzego Osmołowskiego, w sprawach białoruskich i Towarzystwa Straży Kresowej	101
15 grudnia 1919, Warszawa. List do Polskiego Komitetu Obrony Narodowej w Stanach Zjednoczonych w sprawie zjednoczenia Polaków	103
11 stycznia 1920, Lublin. Odpowiedź na przemówienie rektora Uniwersytetu Lubelskiego, określająca stosunek Piłsudskiego do narodu, jego klas społecznych i stronnictw	105
26 kwietnia 1920, Zwiąhel. List z frontu do prezydenta Rady Ministrów, Leopolda Skulskiego, przedstawiający sytuację wojskową na drugi dzień po rozpoczęciu ofensywy w kierunku Kijowa	105
29 kwietnia 1920, Zwiąhel. List do generała Kazimierza Sosnkowskiego o sytuacji na froncie i sprawach polityki wschodniej	107
1 maja 1920, Równe. List do prezydenta Rady Ministrów, Leopolda Skulskiego, naświetlający sytuację na froncie, sprawy gospodarcze i polityczne na ziemiach ukraińskich	111

4 maja 1920, Żytomierz. List do generała Stanisława Szeptyckiego o ofensywie na Kijów i Dniepr	115
6 maja 1920, Żytomierz. List do prezydenta Rady Ministrów, Leopolda Skulskiego, o sprawach frontowych, ukraińskich, litewskich i personalnych	116
6 maja 1920, Żytomierz. List do generała Kazimierza Sosnkowskiego o sprawach wojny i stosunkach z Ukraińcami	122
6 maja 1920, Żytomierz. List do Kazimierza Świtalskiego w sprawie stosunków ekonomicznych z Ukraińcami	124
12 maja 1920, Żytomierz. List do generała Kazimierza Sosnkowskiego w sprawach frontowych i przygotowaniach do przyjęcia Naczelnego Wodza w Warszawie	125
16 maja 1920, Winnica. Wywiad udzielony korespondentowi londyńskiego „Daily News”	127
5 lipca 1920, Warszawa. Z protokołu drugiego posiedzenia Rady Obrony Państwa; pełny fragment dotyczący wystąpienia J. Piłsudskiego w sprawie wojny	128
12 sierpnia 1920, Warszawa. List do prezydenta Rady Ministrów, Wincentego Witosa, zawierający podanie się do dymisji ze stanowiska Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza	131
29 kwietnia 1921, Kraków. Przemówienie na bankiecie z racji otrzymania dyplomu doktora praw honoris causa, m.in. na temat powołania Jędrzeja Moraczewskiego na prezydenta Rady Ministrów	133
30 kwietnia 1921, Warszawa. Rozkaz z powodu setnej rocznicy śmierci Napoleona	137
28 maja 1921, Warszawa. List do prezydenta Rady Ministrów, Wincentego Witosa, w związku z podaniem o dymisję rządu	138
16 lipca 1922, Brześć nad Bugiem. Przemówienie wygłoszone podczas święta Dywizji Syberyjskiej na temat wodza	139
5 sierpnia 1922, Kraków. Przemówienie na zjeździe legionistów, szkicujące dzieje walki Józefa Piłsudskiego o niepodległość w latach wojny	140
28 listopada 1922, Warszawa. Przemówienie na otwarciu sejmu, z uwagą o nieumiejętności polityków do współpracy	149
4 grudnia 1922, Warszawa. Przemówienie na zebraniu posłów i senatorów z PSL „Piaś”, PPS, PSL „Wyzwolenie” i NPR na temat konstytucji marcowej i prerogatyw prezydenta RP	151
28 czerwca 1923, Warszawa. Protokół posiedzenia Ścisłej Rady Wojennej, poświęcony sprawom struktury naczelnych władz wojskowych. Józef Piłsudski o stosunkach wśród generacji w latach 1918–1920	158
3 lipca 1923, Warszawa. Przemówienie wygłoszone na bankiecie w Sali Malinowej hotelu	

„Bristol”, przedstawiające przyczyny, z powodu których Piłsudski postanowił odejść ze służby państwowej	162
13 lipca 1923, Warszawa. List do prezydenta Rzeczypospolitej, Stanisława Wojciechowskiego, w sprawie rezygnacji z funkcji wojskowych i zatargu z ministrem spraw wojskowych – generałem Stanisławem Szeptyckim	170
14 sierpnia 1923, Wilno. Wywiad udzielony Stanisławowi Mackiewiczowi, redaktorowi konserwatywnego dziennika wileńskiego „Słowo”. Charakterystyka nowo wybranego sejmu	172
24 sierpnia 1923, Wilno. Wykład I na temat polityki wschodniej i sprawy wileńskiej w latach 1919–1923 oraz postawy Polaków wobec wojny w 1920	174
29 lutego 1924, Sulejówek. List do ministra spraw wojskowych, generała Władysława Sikorskiego, w sprawie projektu ustawy o organizacji najwyższych władz wojskowych	177
29 czerwca 1924, Warszawa. Odczyt pt. <i>Demokracja a wojsko</i> wygłoszony w Klubie Społeczno-Politycznym	178
10 sierpnia 1924, Lublin. Przemówienie na zjeździe legionistów o stosunku Polaków do zaborców i ich postawie w walce o niepodległość	185
15 i 16 listopada 1924, Kraków. Dwa wykłady pt.: <i>Pierwsze dni Rzeczypospolitej Polskiej</i>	199
24 grudnia 1924, Sulejówek. Dedykacja na egzemplarzu książki <i>Roś 1920</i> , ofiarowanym Waleremu Ślawkowi	221
28 października 1925, Warszawa. Przemówienie w komisji badającej stan wojennych aktów operacyjnych z 1920	222
13 listopada 1925, Sulejówek. Deklaracja złożona prezydentowi Rzeczypospolitej, Stanisławowi Wojciechowskiemu, w sprawie stosunku do armii	223
9 lutego 1926, Warszawa. Wywiad w „Kurierze Porannym” z 10 lutego 1926, oznajmiający zerwanie rozmów z rządem na temat projektu ustawy o naczelnych władzach wojskowych	224
19 lutego 1926, Warszawa. Wywiad w „Kurierze Porannym” na temat projektu ustawy o naczelnych władzach wojskowych, militarystyce, wojnie i postawie Polaków wobec zagadnień państwowych	226
15 kwietnia 1926, Warszawa. Odczyt w Klubie Społeczno-Politycznym na temat państwa, wojny i Naczelnego Wodza	231
29 kwietnia 1926, Warszawa. Wywiad w „Nowym Kurierze Polskim” w związku z kryzysem rządowym i parlamentarnym	241
10 maja 1926, Warszawa. Wywiad w „Kurierze Porannym” z 11 maja, w przeddzień zamachu stanu, zapowiadający walkę z systemem parlamentarnym i partiami politycznymi	243

22 maja 1926, Warszawa. Rozkaz do żołnierzy z apelem do zgody i braterstwa	246
25 maja 1926, Warszawa. Wywiad udzielony korespondentowi paryskiego dziennika „Le Matin” w sprawie wyboru prezydenta Rzeczypospolitej, metod rządzenia oraz ustroju społeczno-gospodarczego i politycznego państwa	247
27 maja 1926, Warszawa. Wywiad w „Kurierze Porannym” określający stanowisko do obozów politycznych, do reform społecznych i do konstytucji	249
29 maja 1926, Warszawa. Relacja prasowa „Kurierza Porannego” z przemówienia do przedstawicieli klubów poselskich, określającego stosunek do parlamentu, do posłów i do metod rządzenia	252
31 maja 1926, Warszawa. Pismo do marszałka sejmu, zawiadamiające o nieprzyjęciu wyboru na prezydenta Rzeczypospolitej	255
13 czerwca 1926, Warszawa. Z protokołu posiedzenia Ścisłej Rady Wojennej. Sprawy ustawodawcze, budżetowe i personalne wyniki ze skutków przewrotu	255
18 sierpnia 1926, Warszawa. Z protokołu posiedzenia Rady Ministrów poświęconego sprawom mniejszości narodowych	257
13 października 1926, Warszawa. Z protokołu posiedzenia inspektorów armii na temat lotnictwa	260
25 października 1926, Nieśwież. Toast wygłoszony na przyjęciu w zamku Albrechta Radziwiłła na cześć rodu Radziwiłłów	262
23 listopada 1926, Warszawa. Z protokołu posiedzenia Komitetu Obrony Państwa – Józef Piłsudski o pogotowiu bojowym wojska i o sytuacji międzynarodowej	263
19 grudnia 1926, Warszawa. Protokół posiedzenia inspektorów armii z grupy zachodniej poświęconego planowaniu wojny	264
7 sierpnia 1927, Kalisz. Przemówienie na zjeździe legionistów oceniające postawę Polaków w procesie budowy państwa	267
13 marca 1928, Warszawa. Przemówienie do grupy posłów i senatorów Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem na temat konstytucji i parlamentaryzmu	279
1 lipca 1928, Warszawa. Wywiad udzielony redaktorowi „Głosu Prawdy”, Wojciechowi Śpiczyńskiemu, określający stosunek do sejmu, posłów, konstytucji i urzędu prezesa Rady Ministrów	280
7 kwietnia 1929, Warszawa. Artykuł pt. <i>Dno oka, czyli wrażenia człowieka chorego z sesji budżetowej w Sejmie</i> , atakujący sejm i partie opozycyjne, opublikowany w „Głosie Prawdy”	288
23 czerwca 1929, Warszawa. Oświadczenie złożone przed Trybunałem Stanu w związku z	

przekroczeniami budżetowymi (sprawa b. ministra skarbu Gabriela Czechowicza). Dotyczy przede wszystkim spraw konstytucyjnych	296
6 sierpnia 1929, Druskieniki. List na zjazd legionistów w Nowym Sączu, z charakterystyką narodu polskiego	301
31 października 1929, Warszawa. Rozmowa z marszałkiem sejmu, Ignacym Daszyńskim, w związku z otwarciem sesji i sprawą wdarcia się oficerów do gmachu sejmu	302
25 marca 1930, Warszawa. Oświadczenie złożone marszałkowi senatu Julianowi Szymańskiemu, który podjął się misji utworzenia nowego gabinetu	303
26 sierpnia 1930, Warszawa. Wywiad udzielony Bogusławowi Miedzińskiemu dla „Gazety Polskiej”, dotyczący stosunku do konstytucji, parlamentaryzmu, sejmu i posłów	304
6 września 1930, Warszawa. Drugi wywiad udzielony Bogusławowi Miedzińskiemu na temat wyborów i posłów	309
13 września 1930, Warszawa. Trzeci wywiad udzielony Bogusławowi Miedzińskiemu o aresztowanych posłach i parlamentaryzmie	313
24 października 1930, Warszawa. Siódmy wywiad udzielony Bogusławowi Miedzińskiemu na temat wyborów, BBWR, sejmu, posłów i stronnictw	317
<i>Krótki kalendarz życia i działalności Józefa Klemensa Piłsudskiego</i>	323
<i>Indeks osób</i>	331

Cena 1 III zł 600,- T-88
 Nr zam. 1032/1100/84
 Łódzkie Drukarnie Działowe
 Druk i oprawy wykonana
 Inst. Rewolucji Październikowej w Warszawie
 Ślad i diazotypowy wykonana Drukarnia
 Eodpisano do druku w kwietniu 1985 r.
 Odbrano do składania we wrześniu 1984 r.
 Papier druk. ser. III 71 g 61x88
 Nakład 30.000+350 egz. Ark. wól. 22,7. Ark. druk. 21,2
 Wydanie pierwsze
 Instytut Wydawniczy, Warszawa 1985 r.
 PRINTED IN POLAND